

Přednáška 20

Rumi pravil: Nocí a dnem
jste ve válce, pokoušejíc se
změnit charakter
opačného pohlaví,
očistit jejich nečistotu
a napravit jejich chyby.
Je lépe
očistit sebe sama
skrz ně,
než se snažit očistit je
skrze sebe.
Změňte se
jejich prostřednictvím.
Běžte za nimi a přijměte
cokoliv řeknou,
i když z vašeho pohledu
budou znít jejich slova
absurdně nebo nespravedlivě.
Právě
na základě této pravdy
Mohamed řekl:
„V Islámu není
žádné mnišství.“
Cestou mnichů
je odloučenost,
pobývání v horách,
muži nežijí se ženami
a vzdávají se světa.
Bůh ukázal Proroku
přímou a skrytou cestu.
Jaká je to cesta?
Manželství, takže můžeme
zakoušet zkoušky žití
s opačným pohlavím,
poslouchat jejich požadavky,
tolerovat je
a tímto způsobem
tříbit náš charakter.
Podstupování
a snášení tyranie
vašeho manžela/manželky
je jako byste si na nich
obrušovali své nečistoty.
Váš charakter
se díky snášenlivosti
stane dobrým.
Jen co si toto uvědomíte,
staňte se čistými.
Vězte, že jsou jako roucho;

v nich můžete očistit
své nečistoty a sami
se stát čistými.
Zbavte se pýchy,
závisti a žárlivosti, dokud
nezažijete požitky
z námahy a snažení.
Skrze jejich požadavky
objevte duchovní radost.
Poté budete
snášet sváry
a nebudete utíkat
od útlaku,
neboť uvidíte
výhody,
které vám přináší.
Cesta proroka je tato:
Je nezbytné snášet bolest,
aby nám pomohla
zbavit se sobeckosti,
žárlivosti a pýchy.
Zažít bolest
z extravagantních tužeb
našich manželů/manželek,
bolest z nespravedlivých
břemen a sto tisíc
dalších bolestí
za všemi hranicemi,
tak aby se duchovní cesta
stala zřejmou.
Způsob, jakým Ježíš
zápasil se svojí osamělostí
a nevyhověl chtíči.
Způsob, jakým Mohamed
snášel útisk
a agonie, které si
navzájem působili
muži a ženy.
Pokud nemůžete jít
Mohamedánskou cestou,
zkuste alespoň
jít cestou Ježíše,
abyste nezůstali
zcela mimo
duchovní cestu.
Pokud máte vyrovnanost
k přečkání stovky zápasů,
vidíc ovoce
a sklizeň,
která z nich pochází,

nebo věříte
ve skrytu svého srdce,
„Protože promluvili
a řekli o tomto,
pak je to pravdou;
kéž jsem trpělivý dokud
ta chvíle, o které mi řekli,
u mně také nenastane,“ –
potom uvidíš,
protože jsi na to
zaměřil své srdce, říkajíc,
„Ačkoliv v tuto hodinu
nevidím žádnou sklizeň
z těchto utrpení,
na konci
dosáhnu pokladů,“
dosáhnete pokladů, ano,
a více než jste si kdy
přáli nebo doufali.
Pokud na tebe tato slova
nyní nemají žádný dopad,
po čase,
až dospěješ,
zanechají hluboký dojem.
Toto je rozdíl
mezi mluvením s tvou
ženou/mužem a učencem.
Ať mluvíš,
nebo nemluvíš
ke své ženě/muži,
zůstávají stejní
a nezmění své způsoby
kvůli ničemu, co řekneš.
Tvá slova na ně
nemají žádný dopad,
ve skutečnosti se stanou
více odhodlanými.
Například,
vezmi krajíc chleba,
polož jej pod svou paži
a odmítni jej dát druhým,
říkajíc, „Nikomu
jej nedám.
Dát jej? Proč,
já jej ani neukážu.“
I kdyby byl
ten krajíc zahozen
a psi by jej nesnědli,
protože chleba
je spousta a je levný -

přesto, v tu chvíli,
kdy jej začneš odmítat,
každý jej chce
a upíná se k němu srdcem,
protestujíc a pronášejíc,
„My chceme vidět chléb,
který nám odmítáš
a schováváš.“
Obzvláště, pokud jej
budeš schovávat
po jeden rok, trvající důrazně
na tom, že jej nikomu
ani nedáš, ani neukážeš,
jejich touha po krajíci
překročí všechny meze,
neboť „Lidé touží
po tom,
co je jim odepřeno.“
Čím více budeš říkat
své ženě/muži,
„Schovej se,“
tím větší jejich chuť
flirtovat a předvádět se.
A když budou schovaní,
opačné pohlaví po nich
bude více toužit.
Takže tu sedíš uprostřed,
posilujíc lačnost
na obou stranách
a smýšlíš o sobě
jako o reformátorovi!
Proč, to je samotná
esence zkaženosti.
Pokud v sobě mají
přirozenou vlastnost
nečinit zlo, ať jim
budeš bránit nebo ne,
budou pokračovat
podle své
dobré povahy
a čistého založení.
Tedy buď ujištěn
a neměj starosti.
Pokud jsou opační,
půjdou přesto
svou vlastní cestou;
snažit se je zastavit
ve skutečnosti nevede
k ničemu jinému, než
zvýšení jejich chtivosti.

Lidé říkají, „Viděli jsme
Shams-i-Tabrize, skutečně.“
Rumi řekl: Hlupáci,
kde jej viděli?
Poslouchal bys někoho,
kdo nedokáže spatřit
velblouda na střeše
svého vlastního domu,
pokud jdou kolem a říkají,
„Našel jsem v poli jehlu
a navléknul ji.“
To je pěkná historka,
jako ten člověk, který řekl,
„Dvě věci mě rozesmějí
- černocho malující
své nehty na černo
a slepec vystrkující
hlavu z okna.“
Oni jsou přesně takoví.
Vnitřně slepí,
vystrkují své hlavy
z okna
fyzického těla.
Co mohou vidět?
Čemu se jejich souhlas
nebo nesouhlas rovná?
Nejdříve je nezbytné
získat vnitřní zrak.
Pak může člověk vidět.
Ale i se zrakem,
jak může někdo vidět,
co je skryté?
V tomto světě
jsou svatí,
kteří dosáhli jednoty
a další svatí nad nimi,
zvaní Zahalení Boží.
Dřívější svatí
vždy pokorně prosili,
„Ó Pane Bože, zjev nám
jednoho ze Zahalených
Božích.“ A co se týká
těch chvástavých vymetačů
hospod, samozřejmě, že
nemohou dosáhnout nebo
vidět, co jejich vychloubání
skrývá. Jak může někdo
vidět Zahalené Boží,
nebo je znát
bez jejich vůle?

Není to snadná záležitost.
Dokonce i duchovní andělé,
kteří nejsou pokoušeni
bohatstvím ani postavením,
kteří nemají žádný závoj,
který by je odděloval,
jejich jídlo je čisté
světlo a krása Boží,
jejichž oči –
pronikavé a předvídavé –
vidí jen čistou lásku,
tito duchovní andělé
se houpou mezi přízní
a nepřízní vůči
lidem tohoto světa.
Je tomu tak proto,
abychom se v okamžicích
nemilosti mohli zachvátit
a zeptat se, „Co se ze mě
stalo? Co znám?“
A kdyby nás
osvítlo nějaké světlo
a my byli požehnáni
určitou radostí,
mohli bychom tisícinásobně
poděkovat Bohu,
říkajíc, „Jak jsem
si to zasloužil?“
Podrobujíc se
tímto způsobem, můžeš
zažít ohromnou radost
i ze slova nebo
náznaku Shamse.
Protože plachta na lodi
naší bytosti je naším ideálem.
Když tu je plachta,
vítr nás může zanést
na úžasná místa.
Když tu není plachta,
všechna slova jsou pouhým
větrem.
Vztah s drahým-milencem
je velmi příjemný;
vše mezi těmi dvěma
je zcela neformální.
Všechny formality
jsou určeny druhým.
Provedl bych rozsáhlý
výklad těchto slov,
ale je již mnoho hodin

a člověk musí pracovat
velmi tvrdě a objevit řeky,
aby dosáhnul studny srdce.
V této věci
důkazy nemohou stačit.
Zde je třeba
hledače lásky
a ne pozorovatele.
Může se zdát,
že zveličuji
milenecký vztah,
ale tak tomu není.
Ve skutečnosti vidím,
že žáci by se měli vzdát
svých vlastních záměrů
pro Mistrovo uspořádání.
Každý žák,
který přijde za Mistrem,
musí nejdříve opustit
svůj vlastní záměr,
potřebujíc mistra.
Baha al-Din položil
otázku: „Jistě by neměli
opouštět svůj
vlastní záměr
pro Mistrovo
uspořádání,
nýbrž pro
Mistrův záměr?“
Rumi odpověděl:
„To není možné.
Kdyby tomu tak bylo,
pak by oba byli Mistři.
Nyní se musíš namáhat,
abys našel vnitřní světlo,
abys uniknul a byl
v bezpečí před tímto ohněm
zmatení. Když získáš
takové vnitřní světlo,
všechny touhy tohoto světa,
jako hodnost, čest,
a titul přecházejí
přes tvé vnitřní srdce
jako záblesk blesku.
U světských lidí odměny
neviděného světa,
jako přítomnost Boha
a touha
po světě svatých,
svítí na jejich srdce

malý moment
a pak odejdou
jako záblesk blesku.
Avšak lidé Boží
se stanou zcela Božími,
jejich tváře
jsou obráceny k Bohu.
Zabývají se Bohem
a jsou v něm absorbováni.
Světské touhy
se ukazují krátce,
ale nezapouští kořeny
a rychle odeznívají.
Přednáška 21
Rumi pravil:
Sharif Paysukhta
napsal:
Bůh rozděluje své
požehnání lhostejně
k času a prostoru,
Sám,
Duch Celku, je nezávislý
na naší duši.
Nezáleží na tom,
co v něm naše uchopující
myšlenka obsáhne
myšlenka obsáhne,
pro Pána nalezneme
zbožnou úctu,
Pro Něj,
který nemusí být zbožňován.
Tato slova jsou hanebná;
nectí ani Boha
a nectí ani lidský rod.
Ó básníku, jakou radost
ti dává, že by na tobě
měl být Bůh
svrchovaně nezávislý?
To není jazyk přátel,
to je jazyk nepřátel.
Nepřítel vskutku říká,
„Jsi mi lhostejný
a nezajímáš mě.“
Nyní si představ loajálního
a horoucího milovníka Boha,
který, když je ve stavu
extatické radosti,
promluví k Milovanému,
„Jsi na mně nezávislý!“
Byl by jako topič

u ohně v lázních,
řikající,
„Sultán je vůči mně,
pouhém topiči,
lhostejný a nezávislý.
Vskutku, Sultán je lhostejný
vůči všem topičům.“
Jakou radost
by tak bídny topič cítil,
při myšlence,
že král
je vůči nim lhostejný?
Ne, ta správná slova,
která by měl topič pronést,
by zněla: „Byl jsem
na střeše lázni.
Sultán prošel okolo.
Privítal jsem ho.
Náležitě na mě pohlédl
a prošel okolo,
stále na mě hledíc.“
Taková slova by docela
dobře mohla topiči udělat
radost. A ohledně té řeči,
„Králi jsou topiči lhostejní,“
jaký je to druh
chvály krále
a jakou radost to může
topiči přinést?